

GE-012034

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination**March / April - 2019****BA00E212 : Economics***(Indian Economy - II) (Elective Course)*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના: બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. ભારતમાં ખેતીની નીચી ઉત્પાદકતાનાં કારણો સમજાવો, ખેત ઉત્પાદકતા વધારવાનાં ઉપાયો સૂચવો. 14

અથવા

ભારતમાં સજીવ ખેતી, વ્યવસાયિક ખેતી અને કરારી ખેતીનું ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

2. ભારતીય અર્થકારણમાં નાના અને ગૃહઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવી, તેની સમસ્યાઓ ઉકેલવા સરકારે લીધેલા પગલાંની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

ભારતમાં ખાનગી ક્ષેત્રના ઉદ્દેશ અને મહત્વ સમજાવી, ખાનગી ક્ષેત્રની મર્યાદાઓનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો.

3. ભારતમાં સંદેશાવ્યવહાર ક્ષેત્રનું મહત્વ જણાવો. સંદેશાવ્યવહાર ક્ષેત્રે પ્રગતિ જણાવો. 14

અથવા

સેવાક્ષેત્રનું વર્ગીકરણ આપી ભારતમાં સેવાક્ષેત્રનું મહત્વ સમજાવો.

4. ભારતમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રના લાભો જણાવો. 14

અથવા

અસંગઠિત શ્રમિકોની મુશ્કેલીઓ જણાવી, તેમની સ્થિતિ સુધારવા સરકારે લીધેલા પગલાઓની ચર્ચા કરો.

5. (અ) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો. 7

- (1) સીમાંત ખેડૂત એટલે ગરીબ ખેડૂત.
- (2) સજીવ ખેતી રસાયણિક ખાતર વડે કરવામાં છે.
- (3) નાના ઉદ્યોગો મૂડી પ્રધાન હોય છે.
- (4) પ્રજાના કલ્યાણ માટે ખાનગી ક્ષેત્ર જરૂરી છે.

- (5) વાહનવ્યવહારનું 5 વર્ગોમાં વિભાજન કરવામાં આવે છે.
- (6) આણંદ ઉર્જા ભારતમાં ઉર્જાનો મુખ્ય સ્ત્રોત છે.
- (7) અસંગઠિત શ્રમિકોને સામાજિક સલામતીના કાયદા લાગુ પડતા નથી.

(બ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો -

7

- (1) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિની શરૂઆત કયારે થઈ ?
 (A) 1975-76 (B) 1987-88
 (C) 1955-56 (D) 1966-67
- (2) ભારતમાં નવી ઔદ્યોગિક નીતિ _____ વર્ષમાં જાહેર કરી.
 (A) 1980 (B) 1981
 (C) 1990 (D) 1991
- (3) સિમેન્ટ ઉદ્યોગને વર્ગીકૃત કરો.
 (A) પાયોનો (B) શ્રમપ્રધાન
 (C) મૂડીપ્રધાન (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ.
- (4) અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં શ્રમિકોને _____ કામ કરવું પડે છે.
 (A) નહિવત (B) વધુ
 (C) ઓછું (D) મધ્યમ
- (5) નાના ઉદ્યોગો માટેની પિતૃ સંસ્થા _____ છે.
 (A) ગ્રામિણ બેંક (B) વેપાર બેંક
 (C) રિઝર્વ બેંક (D) ઔદ્યોગિક વિકાસ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
- (6) ભારત સરકારનું સૌથી મોટું જાહેર સાહસ _____ છે.
 (A) ટેલિકોમ (B) એરઈન્ડિયા
 (C) રેલ્વે (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ.
- (7) નાગરિક ઉડ્ડયન ખાતાની રચના _____ વર્ષમાં કરવામાં આવી
 (A) 1947 (B) 1940
 (C) 1930 (D) 1927

ENGLISH VERSION

Instruction: All questions have the same Marks.

1. Give reason for low productivity of agriculture in India and Explain the remedies to increase the productivity of the agriculture. **14**

OR

Explain the Concept of Organic Agriculture, Corporate Agriculture and Contract Farming in India.

2. Explain the importance of small and cottage industries in the Indian economy and discuss the steps taken by the Government to solve these problems. **14**

OR

Describe the Objectives, Importance and its limitations of private sectors in India.

3. Explain the importance of Telecommunication sector and progress of Telecommunication sector in India. **14**

OR

Classify services and give importance of service sector in India.

4. Advantage of Unorganized Sector in India. **14**

OR

Describe the problems of unorganized labourers and discuss the measures taken by the government to improve their conditions.

5. (A) State whether the following sentences are true or false. **7**

- (1) Marginal farmer means poor farmer.
- (2) Organic farming is done with chemical fertilizer.
- (3) Small Scale Industries are Capital Intensive.
- (4) Private sector is necessary for the welfare of public.
- (5) Transport system is classified in five types.
- (6) Atomic energy is an important source of energy in India.
- (7) For unorganized worker social security acts are not applicable.

- (B) Choose the correct option : **7**

- (1) When was Green Revolution started in India ?
(A) 1975-76	(B) 1987-88
(C) 1955-56	(D) 1966-67

- (2) In _____ the new Industrial Policy was declared in India ?
(A) 1980 (B) 1981
(C) 1990 (D) 1991
- (3) Categorize the cement industry.
(A) Basic (B) Labour Intensive
(C) Capital Intensive (D) No One of the Above
- (4) The labourers in Unorganized sector has to work _____.
(A) Negligible (B) More
(C) Less (D) Medium
- (5) _____ is the parent organization for small scale industries.
(A) Rural Bank (B) Vyapari Bank
(C) RBI (D) IDBI
- (6) _____ is the biggest public sector of Government of India.
(A) Telecom (B) Air India
(C) Railway (D) No One of the Above
- (7) The Civil Aviation Department was established in _____
year of India.
(A) 1947 (B) 1940
(C) 1930 (D) 1927
-